

תאריך עדכון:

31/05/2012

שם המרצה: ד"ר עינת שטיין

שם הקורס: הערכה ומדידה

מס' קורס: 60-856-02

סוג הקורס: שיעור

היקף שעות: 2 ש"ש

סמסטר: שנתי

שנת לימודים: תשע"ג

אתר הקורס באינטרנט: הקורס מתוקשב בחלקו

א. מטרת הקורס (מטרות על / מטרות ספציפיות):

מטרת הקורס להקנות ידע הבנה ומיומנות בשיקולים בבחירת אמצעי איבחון, וכן בהעברה ובניתוח של מבחני אינטליגנציה לילדים. זאת, כחלק ממערך איבחון שמטרתו לאפשר הבנה מקיפה ומעמיקה של המאובחן; כולל איתור קשייו ומקורותיהם מחד, ותחומי חוזק עליהם ניתן להסתמך מאידך, ותירגומם להמלצות בהתאם לסיבת הפנייה, לחומר שנאסף באיבחון ולאינטגרציה של אלו עם ידע ממקורות נוספים.

ב. תוכן הקורס: (רציונל, נושאים)

הקורס יכלול הכרת תחום האיבחון הפסיכולוגי, ובאופן ממוקד – איבחון אינטליגנציה. יוצגו מודלים תיאורטיים ואמפיריים שונים לאינטליגנציה ולהערכתה. ילמדו ויתורגלו אמצעי איבחון שונים להערכת אינטליגנציה בילדים, תוך התמקדות במבחני WISC-R 95, מבחן בנדר-גשטאלט, מבחן קאופמן ומבחן ציור-אדם. הקורס יכלול גם התנסות עם ערכת ה- WISC-IV העתידה לצאת לאור. יושם דגש על שיקולים בבחירת כלי אבחון, ועל הסתכלות המשלבת את המידע וההבנות שהופקו ממקורות שונים לכלל תמונה אינטגרטיבית של ילד והמלצות התערבות תואמות.

מהלך השיעורים: הקורס מורכב משילוב של הרצאות פרונטליות עם מרכיב התנסותי, תוך

שימוש בתיאורי מקרה ודיון בהם לצורך המחשת הנלמד.

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים: (רשימה או טבלה כדוגמת המצ"ב)

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאה	הערות
1-2	מבוא : מהו אבחון פסיכולוגי	Anastasi	מטרות המבחנים הפסיכולוגיים, מהותם, רקע היסטורי, כלי אבחון, מהמנות ותוקף, נורמות וסולם ציונים, יתרונות ומגבלות האבחון הפורמלי, פקוח על השימוש במבחנים פסיכולוגיים, אבחון ואתיקה.
3	תהליך האיבחון הפסיכולוגי		יצירת קשר עם הילד, סטנדרטיזציה, בחירת בטריית מבחנים, התרשמות קלינית, גורמים רגשיים ומצביים המשפיעים על תפקוד בעת האבחון, מתן משוב.
4	תצפית ואנמנזה	Sattler chap 16, 17	
5	היכרות, העברה, צייון וניתוח של מבחנים ספציפיים	בנדר-גשטלט : עקרונות העברה וצייון, גירסאות II I	מדריך למבחן בנדר גשטלט
6		מבחן בנדר (המשך): אינדיקטורים קליניים, גישות שונות (קופיץ, האט)	Koppitz Decker מטלת בנדר גשטלט להגשה
7		מבחן בנדר (המשך): תיאורי מקרה – ניתוח ודיון	
8-9	WISC-R 95 : מטרות, הבט היסטורי, מאפיינים פסיכומטריים רציונל לניתוח יכולות, יתרונות ומגבלות מאפייני הגירסה בארץ :מגבלות הסטנדרטיזציה	מדריך WISC-R95	
10-13	הכרת תתי מבחני הווקסלר	Kauffman	העברת WISC-R95
14	אינטרפרטציה	Kaufman	
15	פרופילים- הבחנה מبدלת, ישום ניתוח גורמים	Walker	
16	IV-WISC		מרצה אורח
17	סדנה IV-WISC		מרצה אורח
18	ציורי ילדים-מרכיבים והתפתחות	koppitz	
19	ציור אדם – מרכיבים התפתחותיים וויזומוטוריים	koppitz	
20	ציור אדם - אינדיקטורים קליניים – גישות שונות	koppitz	
21-23	מבחן הקאופמן K-abc רציונל תיאורטי, מטרות, הכרת המבחן, תירגול שימוש וניתוח פרופילים	מדריכים לבוחן (עיוני ומעשיים)	
24-27	כתיבת דוח מסכם, משוב וסיכום		

ג. חובות הקורס:

דרישות קדם: הקורס מותאם לתלמידי MA במגמה לפסיכולוגיה קלינית של הילד

חובות / דרישות / מטלות:

ההשתתפות בקורס מחייבת נוכחות ומעורבות פעילה, קריאת חומר ביבליוגרפי, קריאת המדריך לבוחן של כל מבחן ואמון בהעברתו, התנסות באבחון, ציינון, ניתוח וכתבת דוחות – הן של מבחנים בפני עצמם ובהדרגה תוך אינטגרציה בין מבחנים שנלמדו וכן ציינון וניתוח תוצאות איבחונים שיחולקו ע"י המרצה. חובות הקורס כוללים העברת בנדר-גשטלט לילד, העברה וציינון של WISC-R95, העברת בטריה לאבחון קוגניטיבי מלא לילד והגשת דוח אבחון. ההגשה תשקף אינטגרציה של ממצאי כלי זה עם ממצאים העולים משימוש בכלי אבחון אחרים ונתונים קליניים.

מרכיבי הציון הסופי (ציון מספרי / ציון עובר):

הצגת תרגיל בנדר (10%)

תרגיל WISC- (10%)

העברה ציינון וכתבת דוח אינטגרטיבי שיתבסס על מכלול מבחנים שנלמדו בקורס (70%)

תרומה פעילה לדיונים בשיעור (10%)

ד. ביבליוגרפיה:

מצויינת לעיל, חובה

Allen RA, Decker SL. (2008) Utility of the Bender Visual-Motor Gestalt Test-Second Edition in the assessment of attention-deficit/hyperactivity disorder. *Percept Mot Skills.* , 107(3):663-75.

Anastasi, A. (1996), *Psychological Testing* (7th edition), Macmillan Publishing Company, NY.

Decker SL, Allen R, Choca JP. (2006). Construct validity of the Bender-Gestalt II: comparison with Wechsler Intelligence Scale for Children-III. *Percept Mot Skills.* 2006 Feb;102(1):133-41.

Kaufman A. S., Lichtenbger, E. O (2000) *Essentials of WISC-III and WPPSI-R Assessment*

Koppitz, E. M. (1975). *The Bender Gestalt Test for young children: Research and application.* 1963-1973/ Orlando, FL: Grune & Stratton.

Koppitz, E.M. (1968). Psychological evaluation of children's human figure drawings., N.Y. .

Sattler, J.M. (1990), *Assessment of Children*, 3rd edition, Jerome M. Sattler Publisher, San Diego.

Spren, O., & Strauss, E. (1998), *A Compendium of neuropsychological tests, Administration, Norms, and Commentary*, 2nd edition, Oxford University Press, NY.

Walker, C. E., & Roberts, M.C (1992), *Handbook of Clinical Child Psychology*, 2nd edition, A Wiley-Interscience Publication, John Wiley & Sons. – Section 2: diagnostic Assessment of Children.

Witt, J. C., Elliott, S. N., Daly III, E. J., Gresham, F. M., & Kramer, J.J. (1998), *Assessment of at-risk and special needs children*, McGraw-Hill, USA.

בנימין אברהם (1977) *הראיון המסייע*, ספריית הפועלים.

קליין, פ (1995). אינטליגנציה הגישה הפסיכומטורית. הוצאת ספרים "אח" בע"מ.

ביבליוגרפיה נוספת תנתן במהלך הקורס בהתאם לסוגיות הספציפיות ולמקרים שיוצגו.